

(v žito deteljna trava = Klee gras), 3. deteljna trava, 4. deteljna trava, 5. deteljna trava, 6. rž. Zračje je vlažno; zemlja peščena, revna.

Pri tem omenimo tudi tako imenovano angleško petletno obdelovanje polja (englische Fünffelderwirtschaft), ki ima v kolobarji v izboljšanje, v počitek zemlje 2 leti deteljno travo. Kolobar je ta: 1. repa, 2. ječmen (v ječmenu deteljno travo), 3. deteljna trava, 4. deteljna trava, 5. pšenica.

Angleži ljubijo ta kolobar, in v resnici je dober, ker zemlja pri tem vrstenji vedno v moči ostane. Trave je tudi dosti, da je mogoče živino rediti in dosti gnoja dobiti.

V sklep našega popisanja „gospodarstva na čredinke“ hočemo še omeniti, kaj je vzrok, da se imenuje ta red gospodarstvo na „čredinke“ (Koppelwirtschaft). Navadno je, da so njive razdeljene v več enacij ograjenih delov; ravno tako so tudi pašniki ograjeni, ali sploh oddeljeni (abgetheilt), in od tod to ime. (Dalje prihodnjič.)

Cepljene murve na prodaj.

Razglašeno po prošnji sl. kmetijske družbe kranjske.

Gosp. Adalbert Stiglitz, c. k. nadlajtenant in grajščak na spodnjem Štajarskem, je prosil kranjsko kmetijsko družbo, naj naznani murvorejcem, da ima okoli 3000 cepljenih prav lepih murv na prodaj, ki so blizu 9 čevljev visoke in po 3, 4, 5 in tudi 6 palcev debele. Gosp. Stiglitz, ki je bil skozi 22 let kot vojak na Laškem in se je ondi v murvoreji popolnoma izuril, pravi, da Lah v prvih 3 dōbah pokladajo črvičem divje, v 4. dōbi pa cepljene murve; tako se ohranijo gosenice bolj zdrave, *) predejo trdnjšo nit in so kokoni tudi težji. Gosp. Stiglitz ponuja gori imenovane cepljene murve po 40, 50, 60, 80 krajc., tudi po 1 in 2 gold., s tem, da jih pripelje na železnico v Celje in se le kaj malega plača za ambalažo. Dobijo se pa pri njem tudi necepljene (divje) murve in sicer po 4 gold. 100 murv. Tudi za poskušnjo rad pošlje, kdor jih kaj želi. Gosp. Stiglitz je družbi kmetijski poslal dva lista: enega od cepljene, drugega od divje murve, in gorko priporoča, naj bi svilorejci sadili cepljene, ker njih perje je mnogo težje, bolj smolnato in tečnejše, tedaj tudi več zdá in se ga manj potrebuje.

Pisma gospodu Adalb. Stiglitzu naj se pošiljajo pod adresno „k. k. Oberlieutenant und Gutsbesitzer am Schloss Pleuna, Post Sachsenfeld, per Cilli.“

Podučne stvari.

Več svitlobe, več poduka!

Že davno smo mislili iz letošnjega sporočila glavne šole postojnske natisniti sestavek, ki ga je pod naslovom „Zemljepisje v ljudski šoli“ spisal šolski ravnatelj, častiti gosp. Jan. Vesel. Ona napitnica gosp. prof. Peternela pri obedu c. kr. kmetijske družbe 24. dne t. m. nas je spomnila našega namena. Evo tedaj oni sestavek:

„V sedanjem času, ko se na svetu vse tako hitro vrši, ko nas brzovlaki po železni cesti in parobrodi po nevarnem morji prevažajo, in v malem času vidimo lahko mnogo krajev svetá, v sedanjem času je gotovo potreba, da vsak človek več ali manj pozná vsaj bliž-

nje površje naše zemlje. Tudi mika človeka že radovednost, da vsaj nekoliko pozná velike svetove, ki se sučejo nad nami v neizmernih krogih, da vé, v kakošni razmeri med seboj so solnce, zemlja in luna, kako se zadnji dve razsvetljujejo itd. Potrebno pa je, da pozná bolj na drobno naš del svetá, še bolj pa našo carevino in posebej še svojo domovino s sosednjimi deželami.

Zato se koj v prvem razredu začenja otroku nekoliko bistriti um, da vé vsaj nekoliko o obliki naše zemlje, o njenih mnogoterih delih; tako dobí dete, dasiravno vselej ne natančne zapopadke, pa vsaj pravi razum o tej ali uni reči. Tako bi do četrtega razreda dospeli otroci do precej obširne vednosti, ko bi se jim vsako leto prilagalo pri berilih, da bi otroci ne znali samo brati, ne znali samo moralne povestice pripovedovati, temoč tudi kaj družega.

Da je nauk zemljepisja res potreben večje natančnosti in večje obširnosti, kakor je v sedanjih berilih, prepričal se je pisatelj sam. Otroci niso poznali najbližnjih, najzanimivših krajev, katerih notranjska stran tako obilo ima; niso vedeli, kje izvira Pivka, kod pride iz postojnske jame, in kaj se dalje ž njo godí; neznan jim je bil popolnoma le slabe dve uri oddaljeni grad predjamski, le malo znane cerkniškega jezera slovite zanimivosti. O bolj oddaljenih krajih naše domovine, se vé, smé se še manj pričakovati. Da se s tako nevednostjo otrokom ne vceplje prava ljubezen do domovine, ko ne pozná njene lepote, njene tudi v kamenitih tleh velike posebnosti, razume se po sebi. In taka se godí tudi drugod. Zató se nam ni treba čuditi, ako ima národ v mnozih krajih tako malo samosvojnosti, tako malo spoštovanja samega sebe, tako malo národnega ponosa; vidimo pa nasproti, da vse tuje ljubi in spoštuje, svoje domače pa zametuje in v nič deva. Žalostna prikazen je, pa vendar resnična!

Le takrat je mogoča viša omika narodova, ko spoznava lepoto in imenitnost svoje dežele, ko smé tudi reči: naše nebotične gore se tudi krasno žaré o jutranjem solncu, njih gole, sive pečine se dvigajo ponosno v plavo nebo; naše globoke doline pretakajo bistri studenci in šumeči potoki v smaragdni krasoti; tudi mi dišemo hladni planinski zrak, pa nam tudi sije vroče solnce italijanskega podnebja; naše homce in planote senčijo široki sadunosni vrti, ko štajarska, dolenska in primorska stran po prijetnih gorica h rodi najboljša vina. Po naši deželi stojé lepa mesta in snažni trgi ob ladjonosnih rekah, čedne vasí pa se skrivajo v senci sadnih dreves, na homcih in hribih blišče že od daleč bele cerkve, katerih milo zvonjenje vabi trudnega popotnika solzne doline k sebi, da stiske in nadloge svoje izlije pred studencem Božje milosti; tudi naša dežela ima krasna jezera, ktera obdajajo visoke goré z vsem veličastvom planinskega svetá; ima jezero, po katerem ribič nastavlja skrite mreže, in lovec strelja boječe ptice in hitre zajce; še več čudov pa skriva kamenita zemlja v svojem nedru; tu vidiš v podzemeljskih jamah najmnogovrstnejše kapnike, ki blišče v najlepših diamantih, ktere je izbrusila sama mati narava, po jamah se pretakajo šumeči potoki, ki dalje pod zemljo vršijo in zopet drugej zagledajo beli dan. Koliko lepot, koliko čudov ima naša krasna zemlja! Ali ni vredna, da jo vsak deželan spozná, vsak domorodec ljubi in spoštuje, ko svojo najboljšo, najljubeznjivšo mater! Ali ni potrebno, dobro in koristno, da tudi mlado občutno srce bolj natančno se po nji ogleda in s tem spoznanjem srka iskreno ljubezen do nje, in je pripravljeno tudi kri in življenje za njo darovati.

In ko je zbujena prava ljubezen do domovine s spoznanjem domače dežele, s spoznanjem do-

*) Kako pa to, da je do poslednjih let največ bolezní na Laškem bilo in so Kranjci libro kokonov za seme Lahom po 6, 8, in tudi po 14 gold. prodajali? Vred.